

Russland. Gårsdagens sovjetrussiske kommunike meldte at Kursk var inntatt, og fremrykningen fortsetter idag vest og nordvest for byen. Etter erobringen av denne viktige tyske pinnsvinstilling har russerne ødelagt en divisjon vest for Kursk og 2 andre nordvest for byen. Under den videre fremrykning fra Kursk er 6000 tyskere og ungarere blitt utslettet. De sovjetrussiske tropper mellom Kursk og Karkov har gjenerobret flere steder i Gostisjev-området og har brutt den tyske motstand. Russerne har inntatt Korotsja og rykker videre fram mot Belgorod som ligger på jernbanen mellom Kursk og Karkov, 80 km nord for Karkov. Sydøst for Kupiansk har russerne utvidet den kile de har skutt inn i tyskernes linjer. Det russiske kommunike melder at fl. er bebodde strøk i dette område er inntatt. - Det russiske fremstøt i Ukraine NV for Rostov går hurtig framover, Kramatorskaja er gjenerobret. Tyskerne her trues nu av omringning fra to russiske armeer, en som rykker vestover mot Dnjepr og en sydover i retning av d.t. Asovskje hav. 250000 tyskere er her trengt sammen på et område på 50 km<sup>2</sup>. Flere nye bebodde strøk på veien til Stalino er okkupert, og de russiske tropper står bare 170 km nord for Mariopol. - Russerne kjemper i utkanten av Rostov. Flere tyske motangrep er slått tilbake med store tap for fienden. Asov, ved Dons munning, er inntatt. - Mellom Kursk og Orel har russerne drevet en dyp kile inn i den linjen som tyskerne holdt i hele fjor vinter, og har erobret Fatesh, som ligger et godt stykke vest for linjen Kursk - Orel. - I Kaukasus er ytterligere 12 bebodde strøk gjenerobret. Russerne står nå bare 40 km fra Krasnodar. - Tyskerne i Russland lider mer og mer av det russerne kaller Stalingrad-sjokk. Seirherrene fra Stalingrad og Kaukasus har større selvtillit og er så kampdyktige som aldri før. Katastrofen for tyskerne ved Stalingrad har gitt dem et psykologisk sjokk som gjør at de heller overgir seg enn innlater seg i kamp med fienden når de trues av omringning. - Tyskerne har ingen forsvarslinje som er virkelig forberedt bak den nåværende front. -

Middelhavsområdet. Allierte fly rettet igår kraftige dagslys-angrep mot Napoli og Cagliari på Sardinia. Jernbanemål på Sicilia ble likeledes vellykket bombet. Messina på Sicilia ble angrepet av allierte bombefly igår. Fiendtlige handelsskip ble en del skadet og flere fly ble skutt ned. To fly vendte ikke tilbake etter disse operasjonene. Gabes og Sousse ble også angrepet, i Sousse's havn ble flere skip truffet. 18 fiendtlige jagerfly ble skutt ned. En motorbåt på 2500 tonn og en på 700 tonn er senket. To sydgående skonerter ble senket like utenfor den italienske kyst. - Dagen Kairokommunike melder om operasjonene til lands i Nordafrika at patruljevirkksomheten fortsetter. Den 8. britiske arme var søndag i kontakt med fienden i grensområdet ved Tunis. De frie franske styrker har inntatt en viktig stilling i el Kebir-dalen. - Den 8. armés politisjef i Tripolis er i full gang med å opprette ro og orden i byen igjen. Det første han sørget for var levnetsmidler til befolkningen. Deretter tok han seg av den rettslige orden. Det ble opprettet en domstol for civile saker, som tar seg av de almindelige forseelser, og en engelsk som tar seg av forsyndelser mot okkupasjonsmakten. -

Stillehavet. Japanerne har evakuert Guadalcanar-øya i Salomongruppen. De innrømmer selv at de har hatt 167000 falne og at de har fått 139 fly ødelagt. I virkeligheten er tallene meget høyere. Marineminister Knox uttalte på en pressekonferanse idag at det er tegn som tyder på at japanerne har til hensikt å evakuere hele Salomongruppen i det sydvestlige Stillehav. - En amerikansk ubåt har ødelagt en fiendtlig destroyer og har senket en hel konvoy på fire skip ved New Guinea. I Burma er Rangoon kraftig angrepet for annen gang i løpet av to døgn. Akyab ble også bombet igår. Alle fly vendte velberget tilbake.

Det tyske telegrafbyrå Transocean melder idag at ubåtbasen Lorient skal være evakuert imorgen sammen med 8 andre byer. Lorient var utsatt for sitt hittil kraftigste bombeangrep igår, og har ialt vært angrepet mer enn 50 ganger. Alle civile må ut av byen, bare de nødvendige mannskaper skal bli igjen.

Premierminister Churchill ble hilst med voldsomt bifall av Underhuset. For to dager siden vendte han tilbake til London etter sine møter med Roosevelt og İnönü og pressekonferansen i Alexandria, og har siden dag og natt vært opptatt med konferanser med sine militære ledere og statsråder. Han meddelte Underhuset at han om kort tid akter å gi en oversikt over krigssituasjonen. Som svar på spørsmål angående Storbritannias næringsmiddel-situasjon svarte premierministeren at det ingen vanskeligheter vilde by på om de fulgte de linjer som hittil var fulgt. Jeg nytter høvet, uttalte han, til å erklære at vi vil gjøre alt for å hjelpe vår store allierte i hans kamper i øst. Hitler holdt igår en tale i sitt hovedkvarter, hvor en rekke høyerestående nazister var til stede. De tyske gauleiterer og andre høyerestående embetsmenn har neppe foretatt en reise til Russland for å overvære en tale av Hitler, og meget tyder derfor på at hans hovedkvarter ikke lenger er på russisk område.

## KRØNIKK VED FINN MOE. Overført fra Washington.

Jeg skal idag behandle spørsmålet om hvordan den amerikanske opinion har reagert på det historiske møte i Casablanca. Selvom det har gått endel tid siden møtet, tror jeg det vil være på sin plass, fordi det gir et interessant innblikk i amerikanernes stilling til et av de mest brennaktuelle spørsmål. Først må der konstateres at det over alt rår stor glede over selve konferansen. Man er overbevist om at der ble truffet en avgjørelse om hvor og når angrepet mot Tyskland skal sette inn i Europa. Samtidig gjør det seg dog gjeldende en viss skuffelse over at ikke mer ble offentliggjort om de resultater som ble oppnådd og de beslutninger som er fattet. Men stort sett slår en seg til tåls med at det meste som ble avgjort var av militær natur, og strategiske planer kan selvsagt ikke forkynnes på forhånd. Opinionsen er overbevist om at det som bestemtes i Casablanca var av den mest vidtrekkende natur. På dette punkt er man enig med New York Tribune når den skriver at en slik ansamling av ledende personligheter fra hæren, flåten og luftvåpnet ikke idag ville forlate sine krevende stillinger for å rådslå i ti dager om mindre viktige sammenstøt i krigen, men at det er innlysende at målet var å finne metoden for den beste innsats av de krefter som kan bryte ned nazismen i Europa. Man kan si: det som ble drøftet var invasjonen av kontinentet.

Men selvsagt har der også vært kritikk. Roosevelts motkandidat ved presidentvalget, Wendell Wilkie, holdt samme dag som kommunikeet fra møtet ble offentliggjort en kringkastingsstale, der han sa: Vi er glad over at Churchill og Roosevelt har lagt planene for 1943. Men vi er skuffet over at Stalin og Chiang Kai Chek ikke deltok i forhandlingene. Vi hadde også håpet at situasjonen i Nordafrika er blitt ordnet. Kanskje vil det senere vise seg at grunnlaget for et interalliert krigsråd ble lagt i Casablanca, og at løsningen på den nordafrikanske konflikt vil komme som et resultat av møtet. I allfall er det mitt håp. - Denne kritikk uttrykkes også av den republikanske New York Herald Tribune med ordene: Det kleber noe insolvent ved Casablanca-møtet. Hvor vidtrekkende beslutninger som enn ble fattet, er det noe som mangler. Det er organiseringen av den altomfattende innsats av de fire allierte stormakter og av alle dens forbunds-feller. Og enda et punkt: forholdet mellom USA og Russland må bli absolutt tillitsvekkende. Om innledningen til dette nå har funnet sted, vil eventuelt vise seg i et nytt politisk og strategisk samarbeide. - Den høyt ansette politisk uavhengige Boston-avis Christian Science Monitor slutter seg til kritikken: Det har vært en britisk-amerikansk konferanse, ikke en av de forente nasjoner. - New York Times leveror en imøtegåelse: Wilkie er av den oppfatning at Stalin ikke ville komme, fordi han ikke trodde på noen utsikt til et nærmere samarbeide. Men Stalin kunne ikke reise fra Russland på det tidspunkt. Casablanca-møtet la grunnen til det samarbeide som nå vil bli innledet mellom de fire allierte stormakter og alle de forbundne nasjoner m.h.t. de kommende militære og politiske avgjørelser. Begivenhetene får vise om det på konferansen virkelig ble lagt det solide grunnlag for fullt og helt samarbeide mellom de allierte som hele den fri verden håper på.

At møtet mellom de Gaulle og Giraud ikke førte til forsoning mellom de franske grupper i Nordafrika har vakt stor skuffelse i Washingtonkretser, som hadde håpet at fraksjonene ville finne fram til et brukbart kompromiss iallfall inntil aksemaktene var ferdrevet fra Nordafrika. Da det ikke foreligger noen bestemte resultater fra møtet mellom de to franske ledere, fertssetter striden som før; mens man i Amerika ventet at det i det minste ble lagt et grunnlag for løsningen av konflikten.

Imidlertid fester det amerikanske folk seg sterkt ved at det eneste vilkår for fred er betingelsesløs overgivelse fra Tyskland, Italia og Japans side. Det er ikke for meget å si at den uttrykkelige presisering av dette ved konferansens avslutning har vakt den aller største tilfredshet i Amerika. Den kjente skribent Walter Lippman ser heri den beste garanti for at utviklingen går i den riktige retning. Ingen steder i verden kan de som samarbeider med nazistene føle seg trygge. Alle hel- og halvnazistiske regimer i de okkuperte land vil være ferdige i og med fredsslutningen, de tyskinnsatte stråmannsregjeringer er betingelsesløst dømt i samme øyeblikk naziststyret faller i Tyskland. Når de undertrykte folk forstår dette, vil de også forstå at for å få være med å bygge opp igjen den fri verden, må de allerede idag på enhver tenkelig måte motarbeide fienden.

Til slutt skal jeg kort summere opp det jeg har sagt:

- 1) Den amerikanske opinion er overbevist om at Casablanca-møtet vil vise seg å ha hatt stor betydning fordi det der er blitt drøftet vidtrekkende strategiske planer som gjennomføres i år.
- 2) Det er også stor tilfredshet over at den eneste fredsforbetingelse er overfallsmaktens betingelsesløse overgivelse.
- 3) Det gjør seg gjeldende en viss misnøye med at der ikke er bestemt noe konkret om et mere intimt samarbeide enn hittil mellom vestmaktene, Stalin og Chiang Kai Chek.
- 4) Man er likeledes skuffet over at lederne ikke klarte å løse de politiske vanskeligheter i Nordafrika.

Men i det store og hele mener man at konferansen her understreket at det er de allierte som nå har initiativet og at dette i allerhøyeste grad vil vise seg når beslutningene fra Casablanca skal settes ut i livet.